

Directie BST/BA/Castelein

Onderwerp Tv-schermen WK-finale 2010

Dr. J.P. Rehwinkel
Burgemeester

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Bezoekadres
Grote Markt 1
Groningen

E-mailadres
burgemeester@benw.groningen.nl

Telefoon 050 367 76 26

Bijlage(n)

Ons kenmerk BD 10.2314067

Telefoon
(050) 367 76 03

Datum **15 JUL 2010** Uw brief van

Uw kenmerk

Fax
(050) 367 77 51

Geachte mevrouw/heer,

Afgelopen zondag (11 juli 2010) heeft het Nederlands elftal in Zuid Afrika helaas de finale van het WK voetbal verloren. In deze brief blik ik terug op de discussie die in de dagen voorafgaand aan de WK-finale is ontstaan over het al dan niet toestaan van grote tv-schermen in de openbare ruimte. Verder ga ik in op de voorbereidingen die zijn genomen in de aanloop naar de finale en schets ik het verloop van de avond en nacht van 11 op 12 juli.

1. Tv-schermen in de openbare ruimte.

Zoals gezegd is in de dagen voorafgaand aan de WK-finale tussen Spanje en Nederland discussie ontstaan over het al dan niet toestaan van grote tv-schermen in de openbare ruimte. Hieronder ga ik kort in op de gang van zaken en op mijn overwegingen om geen schermen in de binnenstad toe te staan.

Reeds op 22 maart 2010 heb ik mij op grond van een advies van de politie voorgenomen om tijdens het WK voetbal in Zuid Afrika geen toestemming te geven voor het plaatsen tv-schermen in de openbare ruimte. In mijn brief van 23 april 2010 heb ik u geïnformeerd over mijn voorgenomen besluit. Ik heb daarin aangegeven dat mijn besluit in lijn was met de besluiten die bij vorige eindtoernooien in 2006 (WK) en 2008 (EK) zijn genomen. Verder heb ik in mijn brief aangegeven dat het plaatsen van tv-schermen in combinatie met buitentaps over het algemeen grote aantallen bezoekers trekt en dat het plaatsen van grote schermen met name risico's met zich mee kan brengen voor de openbare orde en veiligheid. Het gaat daarbij, gelet op de sfeer rond wedstrijden van het Nederlands elftal, niet zozeer om te verwachten ongeregelheden, maar meer om zogenaamde *overcrowding* met als gevolg:

- onvoldoende vluchtmogelijkheden in geval van een "drukkende" massa;
- onvoldoende ruimte bij een paniecreactie, zoals bij het Dam-incident;
- onvoldoende ruimte voor hulpverleningsdiensten.

Mijn (voorgenomen) besluit is ook besproken in een regulier overleg met de horecaondernemers uit de binnenstad en met Koninklijke Horeca Nederland (KHN). Zowel individuele ondernemers als de vertegenwoordigers van KHN gaven aan zich goed te kunnen vinden in de gekozen lijn. Net als in 2006 en 2008 gold overigens dat kleine initiatieven van particulieren en tv-schermen die vanuit horeca inrichtingen naar het terras gekeerd stonden, wel werden toegestaan.

Op 16 april 2010 diende de fractie van de PvdA een initiatiefvoorstel in waarbij het college, in samenwerking met horecaondernemers uit de omgeving van de Grote Markt, werd verzocht om zoveel mogelijk wedstrijden van het Nederlands elftal te vertonen op een groot scherm op de Grote Markt. Het initiatiefvoorstel heeft echter niet geleid tot een gedachtenwisseling in de raad omdat het voorstel voor aanvang van de raadsvergadering op 28 april 2010 is ingetrokken.

Op 10 mei 2010 heb ik definitief besloten geen schermen en buitentaps toe te staan in de openbare ruimte. Mede op basis van dit besluit hebben veel horecaondernemers investeringen gedaan in de eigen inrichtingen.

Op 14 juni 2010 ging het WK voetbal voor Nederland van start. De eerste wedstrijd tegen Denemarken werd gewonnen, evenals de overige poulewedstrijden. In de cafés in de Groninger binnenstad werden de overwinningen in de poulewedstrijden op feestelijke maar bescheiden wijze gevierd. Vanaf de achtste finales veranderde dat beeld en nam de euforie toe. Heel Nederland raakte in de ban van oranje en het besef dat Nederland de finale zou kunnen halen werd steeds groter. Het gevolg was dat de publieke belangstelling toe nam en dat wedstrijden van het Nederlands elftal steeds massaler werden bekeken in de Groningse horeca.

Het beleid om geen tv-schermen toe te staan in de openbare ruimte zorgde er echter voor dat er een goede spreiding bleef over de cafés. De sfeer in de binnenstad was prima en er deden zich geen noemenswaardige incidenten voor. Er was geen sprake van congestie van publieksstromen en de looproutes naar de verschillende straten waren redelijk tot goed begaanbaar.

Na de gewonnen kwartfinale tegen Brazilië op 2 juli 2010, werd de roep om een groot scherm op de Grote Markt of de Vismarkt steeds groter. De winst in de halve finale op 6 juli 2010 tegen Uruguay leidde vervolgens in heel Nederland, en ook in Groningen, tot uitzinnige taferelen. Voor het eerst sinds 1978 hadden "we" de finale van een WK bereikt. In sommige media werd de roep om de finale op een groot scherm in de binnenstad te vertonen ook duidelijk groter, waardoor de publieke opinie verder werd versterkt.

Inmiddels had een ondernemer (Nathan van Gelder) via de media aangekondigd dat hij een aanvraag in wilde dienen voor een groot scherm op de Grote Markt of de Vismarkt. De politie heeft mij, enkel op basis van veiligheidsargumenten, vervolgens

sterk negatief geadviseerd ten aanzien van het plaatsen van schermen op één van de pleinen in de Groninger binnenstad. De heer Van Gelder heeft vervolgens zijn aanvraag ingetrokken.

De ervaring in andere steden leert dat het plaatsen van megaschermen (extreem) veel extra bezoekers trekt, waarbij er geen controle is over de aantallen. Voor de zeer compacte Groninger binnenstad zou een scherm op één van de markten betekenen dat het aantal bezoekers exponentieel toe zou nemen. Omdat op zo'n korte termijn de tijd ontbrak om de nodige crowdmanagement-maatregelen te nemen, zoals bij de afgelopen koninginnedag- en nacht, achtte ik het onverantwoord om in de Groninger binnenstad schermen toe te staan.

Zoals ik in de afgelopen week meerdere malen heb aangegeven betekende en betekent mijn besluit niet dat ik per definitie geen schermen zou willen toestaan. Er zijn diverse locaties, zoals bijvoorbeeld De Euroborg, Drafbaan Stadspark of Martiniplaza, die wat mij betreft wél geschikt zouden zijn om een evenement te organiseren waarbij de WK-finale op een groot scherm kon worden gezien. Met name de eerst genoemde locatie (De Euroborg) heb ik enkele maanden geleden al uitdrukkelijk gesuggereerd. Om de druk op de binnenstad te verlichten zou ik een dergelijk initiatief zelfs toejuichen. De diverse initiatiefnemers die zich ten aanzien van deze (en andere) locaties buiten de Groninger binnenstad hebben gemeld, hebben wij zeer bereidwillig te woord gestaan. Tot een serieuze beoordeling van aanvragen is het echter in al die gevallen niet gekomen omdat de initiatiefnemers en aanvragers zich telkens terugtrokken vanwege de te grote financiële en/of veiligheidsrisico's. Hoewel ik dat jammer vind, heb ik dat te respecteren. Iedereen heeft zijn eigen afweging te maken en verantwoordelijkheid te dragen. Dat geldt voor mij als het om de openbare orde gaat, maar dat geldt ook voor aanvragers van een evenement die verantwoordelijk zijn voor een financieel haalbaar en veilig evenement.

Sentimenten als: "Waarom kan in Groningen niet wat in alle andere steden wel kan?" begrijp ik, maar zijn mijns inziens niet terecht. Iedere burgemeester in elke stad heeft zijn eigen afweging te maken, waarbij de specifieke lokale situatie bepalend is. Het is feitelijk ook onjuist om te veronderstellen dat overal schermen werden toegestaan, behalve in Groningen. In Utrecht bijvoorbeeld heeft mijn collega Wolfsen voor een vergelijkbare afweging gestaan. Hij heeft eveneens op advies van de politie besloten geen schermen toe te staan in de oude binnenstad. Ook in Haarlem werden op grond van dezelfde overwegingen geen schermen toegestaan.

Concluderend ben ik van mening dat ik vanaf het moment waarop ik mijn voorgenomen besluit kenbaar heb gemaakt tot en met de finale op 11 juli 2010 een consistente lijn heb gevolgd. Namelijk: geen schermen in de openbare ruimte van een toch al zeer drukke binnenstad en wel schermen op locaties die daar geschikt voor zijn. Als ik al een andere afweging had moeten maken, had ik dat moeten doen op het moment dat ik mijn voorgenomen besluit kenbaar maakte om geen schermen toe te

staan. In een volgende situatie – in 2012 bij het EK voetbal in Polen en de Oekraïne – ben ik graag bereid om ruim vóór aanvang van het toernooi met u van gedachten te wisselen over deze (principiële) keuze.

2. De voorbereiding op de finale.

Voorafgaand aan de finale ben ik er in overleg met de politie, gemeentelijke diensten en hulpdiensten vanuit gegaan dat het mogelijke aantal bezoekers in de binnenstad dat van de voorgaande wedstrijden ruim zou kunnen overtreffen. Om een zo feestelijk mogelijk verloop van de finale-avond mogelijk te maken hebben we in gezamenlijkheid de volgende maatregelen genomen.

Afsluiten van de binnenstad voor autoverkeer.

Vanaf 20.00 uur was de binnenstad binnen de Diepenring en het Schuitendiep buiten de Diepenring, van de Steentilbrug tot de Sint Jansbrug, afgesloten voor autoverkeer. Voor bestemmingsverkeer was uiteraard een uitzondering gemaakt. Vanaf 22.00 uur was het gebied voor al het autoverkeer afgesloten. Het autoverkeer kon nog wel de binnenstad uit. Zo spoedig mogelijk, om 00.15 uur, is het gebied weer vrijgegeven. Deze maatregelen golden ook voor taxi's.

Geen verkoop van alcohol in glas en blik.

Op 8 juli 2010 heb ik besloten dat binnen de Diepenring en aan het Schuitendiep en de Turfsingel buiten de Diepenring tussen zondag 11 juli 18.00 uur en maandag 12 juli 06.00 uur door horecabedrijven, slijtersbedrijven en winkels geen alcohol in glas en blik mocht worden verkocht. Met koninginnenacht en –dag hebben we succesvolle ervaringen met deze maatregel opgedaan. Ook afgelopen zondag had de maatregel effect omdat aanmerkelijk minder glas in de binnenstad aanwezig was dan gedurende de poulewedstrijden.

Openbaar vervoer.

In de dienstregeling van het openbaar vervoer was een aantal wijzigingen opgenomen. Q-buzz besloot vanaf 19.00 uur de bussen niet meer via de Grote Markt te laten rijden, maar om het centrum heen te leiden. Het Hoofdstation was de centrale instaphalte deze avond en nacht. Na middernacht zijn extra nachtbussen naar de verschillende wijken van Groningen en de regio ingezet. De bestemmingen en tijden waren te vinden op de website www.qbuzz.nl.

Twitteraccount.

De politie in Groningen heeft gedurende de avond van de WK-finale gebruik gemaakt van een speciaal twitteraccount www.twitter.com/politie050_wk. Followers konden zich via deze weg op de hoogte laten houden over alles wat zich in de binnenstad van Groningen afspeelde.

3. De finale avond.

Door het verlies van het Nederlands elftal bleef de toeloop van extra bezoekers naar de binnenstad (na de wedstrijd) uit. Het beeld dat ontstond was dat van een drukke uitgaansavond. Er heerste na afloop een gelaten sfeer en er hebben zich geen noemenswaardige incidenten voorgedaan. De afsluiting van de binnenstad voor het autoverkeer kon – zoals hiervoor gemeld – om 00.15 uur weer worden vrijgegeven.

Met vriendelijke groet,

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel,
burgemeester van Groningen.